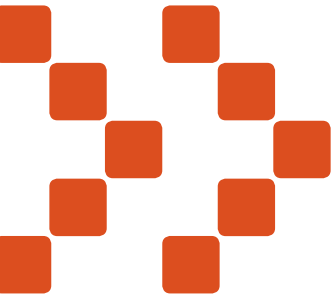




Metallica passer perfekt ...

Men oftest er man heldigvis ikke i tvivl om, at det er hendes profession, der gør, at hun detaljeret kan berette om eksempelvis hyrede voldtægter, som optræder i ”Døderummet”.

- I S&M-kredse kan man jo bestille en voldtægt i virkeligheden. Det er jo ikke noget, jeg har fundet på ud af det blå. Jeg er ikke klar over, om det er et masochistisk træk, eller om der er noget urkvinde over det. Der er sikkert mange kvinder, der tænker: ”Det kunne jeg aldrig finde på”. Men det ændrer ikke ved, at nogen tænder på det, forklarer Susanne Staun.

Det har tricket hende at give sin hovedrolle en last, som mange læsere formentlig vil have svært ved at forholde sig til. Og det var lige præcis intentionen.

- Det er ofte sådan, at man tegner et stereotrypt billede af mænds seksualitet. ”Vi ved godt, hvordan I er”. Det er mænd, der er pædofile. Det er mænd, der voldtager. Mænd har patent på en tilspidset seksualitet, så når kvinder engang imellem skiller sig ud, er det vildt mærkeligt og skræmmende. En af mine venner fortalte mig om en kvindelig blottes på en bus, og jeg var helt blæst bagover, indtil hun til sidst indrømmede, det var løgn. Hun ville bare se min reaktion, fortæller Susanne Staun og ler.

Usympatiske hovedpersoner

Når kvinder myrder, gør de det aldrig for deres seksuelle tilfredsstillelss skyld. Så har de syndromer som Münchhausen by proxy eller Black Widow*.

- Det er altid et eller andet psykotisk- og medlidenhedsbaseret. De begår aldrig rovmord og er mere kalkulerede end mænd. Måske derfor synes mange, at voldtægtsscenerne i ”Døderummet” er for voldsomme og udpenslende, vurderer Susanne Staun.

Hun kan ikke huske, hvornår i skriveprocessen, at hovedpersonen fik den lyst eller last. Den var der bare, da bogen var færdig.

- Jeg ved altid, hvor jeg vil ende, men alt det ind imellem aner jeg ikke, hvordan jeg kommer på. Pludselig står der bare en med en serveringsbakke, forklarer Susanne Staun kryptisk.

Hun begynder at tale om højre og venstre hjernehalvdel. Et godt plot kræver en god højre halvdel, da man skal systematisere og overskue.

- Hvis man scannede min hjerne, ville den venstre halvdel være helt sort. Det er mærkeligt, at jeg overhovedet kan bevæge højre arm, konkluderer Susanne Staun, der netop er blevet færdig med sin 13. bog.

Alle hendes hovedpersoner er usympatiske på en lang række områder. Hun ved godt, at hun skal lave karaktererne om, hvis hun skal sælge flere bøger. Men det agter hun på ingen måde. Det er meget sjovere med komplekse personer, der kan gå helt til kanten end dem, der befinder sig i midtergrøden.

Endnu en gang kommer jeg i tvivl om, hvem den personkarakteristisk virkelig gælder.

Umiddelbart er der ingen grænser for, hvad Susanne Staun kan finde på at skri-

Susanne Staun

Dansk forfatter, født 1957, cand. phil. i engelsk, m.sc. i journalistik.

Har bl.a. har skrevet serien om adfærdspsykologen Fanny Fiske, bl.a. ”Som arvesynden”, ”Liebe”, ”Mit smukke lig”, ”Mine piger” og ”Før jeg dør”. Susanne Staun er oversat til tysk, norsk og hollandsk og har senest udgivet romanen Døderummet (2010). **Susanne Staun** har været nomineret til Læsernes bogpris 2009 for ”Mine Piger”, Week-endavisens Litteraturpris for ”Mit smukke lig” og ”Døderummet”, som blev tildelt Harald Mogensens-prisen for bedste kriminalroman 2010.

.....



Vi fandt aldrig ud af, hvor tæt beslægtede vi er. Susannes far og farfar stammer fra Aalborg, og min familie kommer fra Nibe-egnen syd for Aalborg. Så mon ikke hun er min grankusine eller tante ...

ve om. Så længe det appellerer til hendes nysgerrighed.

- Pædofili er eksempelvis interessant, fordi pædofile helt mangler en stopklods. For en mor er det jo uforståeligt, så det kunne jeg sagtens kaste mig over, fortæller Susanne Staun.

Hun skriver ofte om emner for at lære mere om dem og finde ud af, hvordan forskellige mennesker opfører sig. Hvis man selv er bange for noget, kan det hjælpe at være sammen med det i løbet af den tid, det tager at skrive en bog.

- Da jeg havde små børn og var sygeligt bange for, at de skulle blive kidnappet og misbrugt, skrev jeg en bog om det. I bogen dor de godt nok allesammen, men det fungerede alligevel som en stor udrivelse af egne hekse, konstaterer Susanne Staun.

Mange af hendes bøger handler om enormt seje kællinger, der ofte ender med at begå selvtægt. Det er ikke, fordi Susanne Staun opfordrer til selvtægt, men hvis nogen gjorde hendes børn fortræd ...

- Jeg er ikke bange for at komme i fængsel, jeg ville anse det for at være et privilegium og en stor oplevelse at afsone, siger hun kontant.

Hun finder det besynderligt, at man ikke ser flere tilfælde af selvtægt, når man tænker på, hvor mange forældre der er i det her land, og hvor mange børn der udsættes for groteske forbyrdelser.

- De sager, hvor forældre går fri, fordi man ikke kan påvise, om det var den ene eller anden, der mishandlede deres barn, gør mig rasende. Den form for retspleje opfordrer i den grad til selvtægt, fordi retsforlelsen får så mange skrammer. Generelt har danske love en tendens til, at

gerningsmandens menneskerettigheder er meget vigtigere end offerets, konkluderer Susanne Staun.

Hun håber efter hver roman, at hun vil komme ud på den anden side med en større forståelse. Men det sker bare ikke. Heller ikke for læserne.

- De bliver forhåbentlig pirrede og undrer sig over at være sammen med nogle karakterer, der er så mærkelige. Men jeg tror ikke, man finder noget ”svar” i mine bøger, indrømmer Susanne Staun.

Hun ved godt, hun ikke henvender sig til det segment, hun kalder ”feel good”-gruppen. Hvis hun skulle skrive krimier, alle gad at læse, ville hun kede sig som døvblind til en klassisk koncert. Hun orker ikke at pakke tingene ind, hvilket stod meget tydeligt, efter at vi havde skrevet sammen i ugerne op til interviewet.

Først er hun ”træt af en nar”, der har taget hendes stol på en café. Så er hun pisseirriteret over de odenseanere, der kritiserer hende for manglende research. Så er hun ”på skideren”, fordi hun har splittet sit seneste manuskript til atomer.

- Altså, jeg er ikke en vred person, jeg bliver bare pisseiriteret indimellem. Jeg er sgu en glad gris, der godt må tale på en bestemt måde, fordi jeg er 53 år og har været flink i fyrrerne, besluttede jeg, at det kunne være lige meget. Hvis X, Y og Z synes, jeg er en idiot, må det være sådan, erkender Susanne Staun.

Metal er helt ud til kanten

Nu er der gået en halv time. Ud over, at jeg nu ved, at begge vores fædre hed eller hedder Jørgen, at vi begge arbejder eller har arbejdet som journalist, kan vi også begge skrive musikanmelder på CV’et.

- Jeg nåede at arbejde tre år som musikanmelder i USA. Der var ikke nogen, der ville fastansætte mig, så jeg arbejdede som freelancer. Det var enormt hårdt hele tiden at skulle genopfinde sig selv. Det stressede mig virkelig, at jeg aldrig vidste, hvornår den næste lønseddel eller gode idé kom, fortæller Susanne Staun.

Måske er den baggrund én af årsagerne til, at hendes karakterer ofte lytter til musik. Det kan være et enkelt redskab til at tegne et mere nuanceret billede af en personlighed. Mens Susanne Staun skrev ”Døderummet”, lyttede hun også til musik. Men med garanti ikke den slags, de fleste tror.

- Jeg lyttede til Metallica med pedalen helt i bund. Det er sådan noget testosteronmusik, der passede perfekt til voldtægtsscenerne. Det er hårdt og ud til kanten. Egentlig er jeg slet ikke til heavy, men i denne sammenhæng passede det optimalt. Under arbejdet med min seneste bog har jeg hørt Anna Calvi og Carina Round, og privat hører jeg blandt andet Whitest Boy Alive og Bloodhound Gang. Jeg har en meget infantil smag, og mine venner siger, jeg mangler klassisk dannelse, konstaterer den eneste 53-årige kvinde på denne planet, der lytter til Bloodhound Gang.

Det har aldrig været et problem at finde på idéer til hendes bøger. Nu har hun skrevet én om året i 13 år, og hun synes hele tiden, der kommer nye input, hun kan bruge.

- Jeg samler ind hele tiden, og jeg op søger de mest mærkelige mennesker, fortæller Susanne Staun, hvis venner indimellem ryster på hovedet.

- Jeg møder jo de her mennesker, fordi de er interessante. Ikke, fordi de er søde. Jeg vil gerne studere dem, og derfor har jeg lært nogle virkelig syrede mennesker at kende. Jeg er egentlig ret genert, men nysgerrigheden har været så stor, at den er blevet fortrængt. Ofte kan de ikke svare på, hvorfor de gør, som de gør, siger Susanne Staun.

Der er dog grænser for, hvilke personer hun ønsker at sidde i samme rum med. Massemorderen Peter Lundin har eksempelvis lige inviteret hende til te. Så de kunne snakke sammen. Forfatter til forfatter ... Det takkede hun nej til.

- Jeg var ved at skide en stork. Jeg håber virkelig, at livsvarigt er 24 år i hans tilfælde. Ikke mindst, fordi jeg tog så meget pis på hans henvendelse. Jeg skrev, at det ikke var en god idé, at vi mødtes, da min mand, Ted Kaczynski*, ville blive alt for jaloux. Det var Lundins kæreste, der stod for udvekslingen, og hun skrev tilbage, at min mand ikke skulle frygte noget, da hun var forlovet med Peter Lundin. Jeg var helt færdig af grin, fortæller Susanne Staun, der stadigvæk morer sig over den bizarre korrespondance.

I krimikredse har mange haft svært ved at håndtere hendes særegne måde at skrive på. Nogen har endda følt, at Susanne Staun har taget pis på genren med sine flippede ”femikrimier”, hvilket i øvrigt er et navn, hun hader.

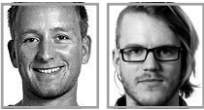
Hun er meget insisterende på, at hun tager håndværket meget alvorligt uanset det tilsyneladende flippede indhold.

- Derfor bliver jeg sur på alle de glade amatører og kendisser, der tror, de kan skrive en krimi med venstre hånd uden at kunne skrive eller i øvrigt tage håndværket alvorligt. Deres elendigheder giver krimier et dårligt navn og gør mig flov ved titlen ”krimiforfatter”. Men der er vel ikke andet at gøre end at blive ved med at gøre sig umage.

*) Amerikansk seriemorder, der slog tre mand ihjel og sårede 23 med brev bomber

*) Münchhausen-syndromet er en sygdom, hvor patienten foregiver, overdriver eller skaber symptomer på sygdom for at få opmærksomhed og sympati.

*) Black Widow-syndromet refererer til edderkoppen, der dræber sin mage, når den er blevet befrugtet, da den anser ”mandens” rolle for udspillet



Af Simon Staun
Foto: Asbjørn Sand
sim@fyens.dk, asa@fyens.dk



Susanne Staun hader at få taget portrætbilleder. Hun måtte have fotografen til at hente kaffe, før hun lod sig overtale til at gå med udenfor.



- Du skal love, at du inden fotoseancen. Og ikke tager sådan nogle ”art”-billeder af mig. Jeg gider ikke sådan noget kunstgøgl, brokkede Susanne Staun sig det svarede fotografen naturligtvis ja til ...

”Susanne Stauns evner som plotmager er store; i hendes krøllede hjernes irgange undfanges komplekse - og gennemresearchede - årsagssammenhænge, man fascineres af at udforske. Hun er en fremragende fortæller, der distribuerer sine ingredienser med sikker hånd og tungen lige i munden. Og så skriver hun røven ud af bukserne på de fleste af sine kolleger.

Henrik Palle, Politiken
fem hjerter af seks

.....

”Allersidste del af romanen er ind til benet ren thrillerhed, som (kun) Staun kan levere den: Gennem 30 sider ånder man praktisk taget ikke, og det gør det ikke bedre, det gør det kun ondere, at slutningen udspiller sig i Tyskland og til allerallersidst i en sort skov ... Tak for det sus i ondska-ben.

Lars Bukdahl, Weekendavisen
giver ikke stjerner

.....

1. Jean M. Auel: Hulernes sang (Ny)

2. Camilla Lackberg: Fyrmesteren (1)

3. Ildefonso Falcones: Fati-mas hånd (9)

4. Kristina Ohlsson: Tusind-fryd (Ny)

5. Karin Slaughter: Brudt (Ny)

6. Jussi Adler-Olsen: Journal

64 (3)

7. Lars Kepler: Paganinikontrakten (4)

8. Inger Wolf: Hvepsereden (Ny)

9. Håkan Nesser: De ensomme (6)

10. Morten Brask: William Sidis perfekte liv (10)

Biografier

1. Xue Xinran: Tabte døtre (Ny)

2. Johannes Møllehave: Hel-lere forrykt end forgæves (3)

3. Jesper Gaarskjær: Kjeld & Dirch (6)

4. Ana Novac: Min ungdoms smukke dage (4)

5. Jette Meier Carlsen: Thyra Frank (2)

6. Flemming Rose: Tavshe-dens tyranni (Ny)

7. Ulrik Wilbek: Gør en for-skel - Hvad vil du bidrage

med? (1)

8. Keith Richards og James Fox: Livet (Ny)

9. Jane Aamund: Dengang det var sjovt (Ny)

10. Jakob Mathiasen: Beton - Historier fra skur-vognen (5)

Faglitteratur

1. Jonas Nyrup og Tom Carstensen: Hooligan (Ny)

2. Bjarne Schilling og Gorm Vølver: Håndbog for halvgamle mænd (6)

3. Rikke Gryberg: Byens Bedste Kager (Ny)

4. Claus Meyer: Almanak (1)

5. Peter Hertz, Alexander Sonne Wulff, Mads Løntoft: Boost din økonomi (7)

6. Peter Grønlund: Kategori C - Hooligans i Europa (Ny)

7. Sonja Bock og Tina Scheffelowitz: Flere suveræne salater og brillante buffeter

(Ny)

8. Mikael Bitsch, Søren Lange mfl.: Det helbre-dende køkken (2)

9. Patrick Bachmann og Tina Scheffelowitz: Dren-gørøskogebogen (Ny)

10. Ghita Nørby og Torben Thim: Ghitas roser (Ny)

Bog oversat til engelsk

”The Spirit og Vitalism” er titlen på Museum Tusculanums engelske udgave af den tykke, flotte bog, der lagde op til Fyns Kunstmuseums og Fugl-sang Kunstmuseums store ”Livslyst”-udstilling i 2008.

Bogen udkom på dansk samme år og er nu oversat til engelsk til et interna-tional publikum.

Blandt bidragyderne er Fyns Kunst-museums overinspektør Getrud Hvid-berg-Hansen og Faaborg Museums direktør Susanne Truelsen.

SDU-adjunkt skriver om Rushdie

”Salman Rushdie. A delezian rea-ding” er titlen på adjunkt Søren Franks nye bog, der analyserer fem af den pakistanskengelske forfatters romaner, blandt andet den omstridte ”De sataniske vers”.

Søren Frank, der er ansat ved Insti-tut for litteratur, kultur og medier ved SDU, har fået bogen udgivet på Kø-benhavns Universitets velanskrevne forlag, Museum Tusculanum.

Mest læste bøger

Listen er baseret på salget af bøger i sidste uge i Bog & Idés butikker. Tallene i parentes viser pla-ceringen på sidste uges liste. Kilde: Bog & Idé.

Skønlitteratur og digte

1. Jean M. Auel: Hulernes sang (Ny)

2. Camilla Lackberg: Fyrmesteren (1)

3. Ildefonso Falcones: Fati-mas hånd (9)

4. Kristina Ohlsson: Tusind-fryd (Ny)

5. Karin Slaughter: Brudt (Ny)

6. Jussi Adler-Olsen: Journal

64 (3)

7. Lars Kepler: Paganinikontrakten (4)

8. Inger Wolf: Hvepsereden (Ny)

9. Håkan Nesser: De ensomme (6)

10. Morten Brask: William Sidis perfekte liv (10)

Biografier

1. Xue Xinran: Tabte døtre (Ny)

2. Johannes Møllehave: Hel-lere forrykt end forgæves (3)

3. Jesper Gaarskjær: Kjeld & Dirch (6)

4. Ana Novac: Min ungdoms smukke dage (4)

5. Jette Meier Carlsen: Thyra Frank (2)

6. Flemming Rose: Tavshe-dens tyranni (Ny)

7. Ulrik Wilbek: Gør en for-skel - Hvad vil du bidrage

med? (1)

8. Keith Richards og James Fox: Livet (Ny)

9. Jane Aamund: Dengang det var sjovt (Ny)

10. Jakob Mathiasen: Beton - Historier fra skur-vognen (5)

Faglitteratur

1. Jonas Nyrup og Tom Carstensen: Hooligan (Ny)

2. Bjarne Schilling og Gorm Vølver: Håndbog for halvgamle mænd (6)

3. Rikke Gryberg: Byens Bedste Kager (Ny)

4. Claus Meyer: Almanak (1)

5. Peter Hertz, Alexander Sonne Wulff, Mads Løntoft: Boost din økonomi (7)

6. Peter Grønlund: Kategori C - Hooligans i Europa (Ny)

7. Sonja Bock og Tina Scheffelowitz: Flere suveræne salater og brillante buffeter

(Ny)

8. Mikael Bitsch, Søren Lange mfl.: Det helbre-dende køkken (2)

9. Patrick Bachmann og Tina Scheffelowitz: Dren-gørøskogebogen (Ny)

10. Ghita Nørby og Torben Thim: Ghitas roser (Ny)